

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Томілінські читання

Матеріали VI науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої 100-річному ювілею
кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Харківського національного медичного університету

м. Харків, 02 листопада 2023 року

Харків – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення

Томілінські читання

*Матеріали VI науково-практичної конференції
з міжнародною участю, присвяченої 100-річному ювілею
кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Харківського національного медичного університету*

м. Харків, 02 листопада 2023 року

Харків
ХНМУ
2023

УДК 614.2(477)

Г 87

Затверджено
Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 11 від 23.11.2023 р.

Редакційна колегія: М'ясоєдов В.В., Огнев В.А.,
Нестеренко В.Г., Сокол К.М.,
Мельниченко О.А., Подпрядова А.А.

Г87 **Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення «Томілінські читання»:** матеріали VI науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 100-річному ювілею кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Харківського національного медичного університету, Харків, 02 листопада 2023 р. / ред. кол.: В.В. М'ясоєдов, В.А. Огнев, В.Г. Нестеренко та ін. Харків, 2023. 228 с. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10292543>

УДК 614.2(477)

© Харківський національний
медичний університет, 2023
© В.В. М'ясоєдов, В.А. Огнев,
В.Г. Нестеренко та ін., 2023

ЗМІСТ

Привітання ректора Харківського національного медичного університету професора В.А. Капустника	11
--	----

Секція 1. ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ

Капустник В.А., Лісовий В.М., Огнєв В.А.

До 100-річчя заснування кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я ХНМУ	13
--	----

М'ясоєдов В.В., Огнєв В.А., М'якіна О.В.

Діяльність лікарів України кінця XVIII – початку XX століття	20
--	----

Марковський В.Д., Лещина І.В., М'якіна О.В.

Наукова та викладацька спадщина професора Петра Гулака-Артемовського	23
--	----

Демочко Г.Л., Робак І.Ю.

Медичне красзнавство на сучасному етапі: кросвер з Urban Health	26
---	----

Васильєв Ю.К.

Арон Іосифович Бурштейн (1890–1965) – автор керівництв з методів санітарно-гігієнічних досліджень	28
---	----

Васильєв К.К.

Історик медицини, кандидат медичних наук Микола Каленикович Бородій	30
---	----

Грузєва Т.С.

100 років на службі громадського здоров'я (до 100-річчя кафедри громадського здоров'я НМУ імені О.О. Богомольця)	31
--	----

Белєвцова Я.С., Рибинська Ю.Г.

Вацлав Крашевський: випускник Харківської вищої медичної школи, відомий лікар, суспільний та політичний діяч Польщі (1872–1931)	35
---	----

Веремей М.І., Кудієвський Я.В., Таран Н.В.

Досвід кафедри гігієни, безпеки праці та професійного здоров'я навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини НМУ імені О.О. Богомольця щодо вивчення і покращення стану здоров'я працюючого населення	37
--	----

Зайцев В.В., Семенова Л.С., Соколова Л.О.

Професор Т.О. Бажан – історик медицини України (до 95-річчя з дня народження) ..	39
--	----

Мартиненко Н.М.

Лікарня для бідних Харківського медичного товариства: пошуки фінансування	40
---	----

Машевич А.М.

Діяльність та історія комунального некомерційного підприємства «Одеський регіональний клінічний протипухлинний центр» Одеської обласної ради	41
--	----

М'якіна О.В., Сокол К.М., М'якіна Д.О., Мельник К.О.

Зіркове життя реформатора медицини – Йогана Петера Франка	43
---	----

М'якина О.В., Подпрядова А.А., Мельник К.О., М'якина Д.О. Соляні скарби України: випробування часом	46
Жидкова К.Г., Богачова О.С. Історичні аспекти профілактики туберкульозу	49
Устяк Н.В., Рябовол В.М., Брухно Р.П. Громадське здоров'я: історія та перспективи розвитку	51
Нікуліна Г.Л., Боровик І.Г., Багмут В.В. Короткий нарис про історію кафедри гігієни праці та професійних хвороб як складової частини кафедри гігієни, епідеміології, дезінфектології та професійних хвороб	53

Секція 2.

РОЗБУДОВА СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Медведовська Н.В., Стовбан І.В., Квач М.Д. Аналіз медико-демографічних передумов формування репродуктивного здоров'я населення в Україні.....	55
Децик О.З., Юкіш Г.Я., Ковальчук Р.Є. Аналіз якості життя людей з інвалідністю після травм опорно-рухового апарату.....	57
Кривенко І.П., Чалий К.О. Роль цифрової трансформації суспільства в дослідженнях громадського здоров'я.....	59
Хоменко І.М., Чешко Я.М. Перспективи цифрової стратегії розвитку системи громадського здоров'я України...	61
Бурдюг В.С., Сокол К.М. Громадське здоров'я в Україні	63
Peresipkina T.V. Some features of the state policy of Ukraine in ensuring Public Health	65
Yaremenko A.V. The importance of vaccination of children and the level of vaccination coverage against measles, rubella and mumps in the Cherkasy region	67

Секція 3.

ДОКАЗОВА МЕДИЦИНА, СУЧАСНА ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ТА БІОЛОГІЧНА СТАТИСТИКА

Сіренко П.О., Стороженко І.П., Жіденс Я. Особливості статистичної обробки ІЕМГ даних перекриття міофіламентів у кінематичних ланках поясу нижніх кінцівок	69
Усенко С.Г., Бойко І.С., Дяченко М.С. Результати соціологічних досліджень щодо рівня щеплення серед дітей	71
Коренєва Є.М., Смоленко Н.П., Бречка Н.М. Експериментальне моделювання чоловічої гіпофертильності	72

Вашенко В.В., Сухарєва Л.П., Мирошниченко М.С. Доказова медицина у практичній діяльності лікаря.....	74
Ковальова О.М., Шапкін В.Є., Іванченко С.В. Доказова медицина у практиці сімейного лікаря.....	75
Зяць М.М. Сучасний менеджмент доказової фармакотерапії первинного болю голови	78
Pomohaibo K.G., Hussein Dergham Planning different types of experimental studies	80
Pomohaibo K.G., Hussein Dergham Basic clustering methods used to develop a typology or classification	82
Pomohaibo K.G., Hussein Dergham The development of clinical epidemiology and its importance for a modern specialist.....	84

Секція 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Лехан В.М., Надутий К.О. Обґрунтування доопрацювання методики тарифікації діагностично-споріднених груп в Україні	87
Яворовський О.П., Паламар Б.І., Брухно Р.П. Ускладнення як індикатор безпеки лікарняного середовища.....	89
Коробчанський В.О., Олійник Ю.О. Концепція «Медицина граничних станів» – оптимальна складова реалізації детермінантів здоров'я людства.....	91
Калашникова Н.М., Грузєва Т.С. Нормативно-правове регулювання боротьби з раком в Україні, у т.ч. з раком шкіри.....	94
Подольський В.В., Подольський В.В., Медведовська Н.В., Стовбан І.В., Знак В.М. Вплив збройних конфліктів на стан здоров'я жінок: глибоке занурення у травматичний досвід та соціальні потрясіння.....	97
Литвинова Л.О., Артемчук Л.І., Орличенко К.В. Сирітство як медико-соціальна проблема сучасної України	101
Разумна А.Г. Детермінанти забезпечення психологічного здоров'я здобувачів медичної освіти в умовах воєнного часу	104
Коробко М.Ю. Вплив стоматологічної захворюваності на якість життя дітей.....	106
Завгородня Л.В., Стукалкіна Д.С. Психологічний стан лікарів-інфекціоністів під час пандемії (на прикладі COVID-19).....	108

Сімонян Л.С. Аналіз захворюваності на грип за регіонами країни	110
Сущенко Е.В., Меркулова Т.В. Запровадження технологій здоров'язбереження у вищій освіті крізь призму сучасних викликів.....	111
Александрова К.В., Лісова Є.М., Григоров М.М. Посттравматичий стресовий розлад в умовах сучасних викликів в Україні	113
Литвинова Л.О., Донік О.М., Гречишкіна Н.В. Фельдшерсько-акушерські пункти – осередок сільської медицини: минуле і сьогодення.....	114
Міщенко М.М., Міщенко О.М. Соціально-психологічні особливості хворих після перенесеного мозкового інсульту..	117
Міщенко М.М., Міщенко О.М. Структурні характеристики оптимізованої моделі раннього виявлення та первинної профілактики мозкових інсультів в сучасних умовах.....	118
Чумаченко І.В., Бондаренко А.В., Доценко Н.В., Бондаренко О.В. Agile-трансформація процесів управління людськими ресурсами в мультипроектному медичному середовищі.....	121
Якубінський М.В. Сучасний погляд на проблеми профілактики судинних захворювань нижніх кінцівок у системі громадського здоров'я.....	123
Vasheva A.O. Foreign experience of the organization of social and medical assistance to the elderly population	125
Nesterenko V.G., Krasnikova S.O., Shevchenko A.S. Media discussions about hospice and palliative care in Ukraine since beginning of the war.....	127
Bachir Almoghrabi, Nesterenko V.H., Nesterenko R.V. The effect of economic crisis on health system in Lebanon	129
Podpriadova A.A. Rejuvenation of cardiovascular diseases: causes and consequences.....	133
Orel O.V. Prevalence of pregnancy complications in the Kharkiv region.....	134
Orel O.V. Organization of medical assistance for pregnant with hypertensive disorders	135
Yaremenko A.V. Procedure for carrying out preventive vaccinations among children in Ukraine	136
Yaser J.K. Alsaidi Healthcare in conditions of modern challenges	137

Секція 5.
ДЕТЕРМІНАНТИ ЗДОРОВ'Я, ПРОФІЛАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ

Семидоцька Ж.Д., Чернякова І.О., Красовська К.О. Психосоціальні та духовні аспекти старіння людства у сучасному світі	139
Бабієнко В.В., Мокієнко А.В., Валькевич Д.В. Кліматичні загрози водопостачанню Півдня України.....	142
Григоров М.М., Огнєв В.А., Нестеренко В.Г. Особливості харчування осіб молодого віку.....	145
Сокол К.М., Подрігало Л.В., Подрігало О.О. Обґрунтування уніфікованого підходу до прогнозування донозологічних станів здоров'я у школярів	147
Крупеня В.І., Просоленко Н.В., Каук О.І. Когнітивні розлади у осіб молодого та середнього віку та методи їх корекції....	149
Усенко С.Г., Малюкін І.Г., Усенко С.А. Особливості впливу факторів навколишнього середовища в умовах воєнного часу серед мешканців Харківської області.....	151
Дика Б.М., Громнадзкий О.В. Розлади психіки депресивного характеру серед молоді під час воєнного стану в Україні	153
Ткачук Н.В., Зелена Л.Б., Короїд М.Ю. Токсичність комплексу залишкових водонерозчинних та водорозчинних сполук одягу «Секонд-хенд» при його пранні синтетичними миючими засобами для дитячої білизни	154
Шаравара Л.П. Дослідження вмісту зважених частинок ультрадисперсного діапазону у атмосферному повітрі м. Запоріжжя	157
Міщенко М.М., Міщенко О.М. Тривожність у хворих після перенесеного мозкового інсульту як соціальна проблема.....	159
Севальєв А.І., Волкова Ю.В. Дрібні фракції пилу (PM ₁₀ та PM _{2,5}) як екологічна детермінанта здоров'я	161
Миросниченко М.С., Бібіченко В.О., Кузнецова М.О. Профілактична стратегія попередження розвитку внутрішньогоспітальної інфекції в терапевтичних відділеннях лікарень м. Харкова	162

Секція 6.

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Мельниченко О.А.

10 років підготовки магістрів публічного управління та адміністрування на кафедрі громадського здоров'я та управління охороною здоров'я ХНМУ 165

Парій В.Д., Грищук С.М.

Роль лікарняних кас в покращенні доступності та якості медичної допомоги населенню на прикладі Житомирської області 168

Жданова Н.О.

Інституційне забезпечення публічного управління ринком стоматологічних послуг 170

Сєменко С.В.

Формування спроможної мережі як запорука підвищення якості первинної медичної допомоги 172

Овчарова Ж.М.

Необхідність переходу публічного управління розвитком до публічного реагування на виклики в сфері охорони здоров'я 174

Набока Л.В.

Формування стресостійкості публічних службовців в умовах воєнного стану ... 176

Шуфрич О.Н.

Реформування регіонального управління у сфері охорони здоров'я в умовах євроінтеграції 179

Секція 7.

МЕДИЧНА ОСВІТА, НАУКА ТА ПРАКТИКА

Грузєва Т.С.

Обґрунтування навчального контенту дисципліни «Політика та етика в громадському здоров'ї. Міжсекторальні стратегії» в курсі підготовки магістрів громадського здоров'я 181

Крячкова Л.В., Сімон К.І., Кий-Кокарева В.Г.

Аналіз задоволеності здобувачів вищої медичної освіти набутими цифровими компетенціями 183

Сердюк О.І., Просолєнко Н.В., Літвінов В.Г.

Окремі питання організації симуляційного навчання на етапі післядипломної медичної освіти 185

Чухно І.А., Литвиненко М.І. Підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» в системі громадського здоров'я.....	187
Іншакова Г.В., Грузєва Т.С., Замкевич В.Б. Імплементація європейських підходів до викладання біостатистики в курсі підготовки магістрів громадського здоров'я.....	190
Гладун Т.С., Філоненко М.М. Моделі навчальних технологій в підготовці здобувачів громадського здоров'я	192
Журавель Я.В. Актуальність набуття професійно-комунікативної компетенції у здобувачів вищої освіти медичних університетів	194
Паустовський Ю.О., Зенкіна В.І., Зінченко Т.О. Особливості викладання дисципліни «Безпека та гігієна праці» за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я»	195
Astapova I.V., Pristyuk K.D. Public health factors in inclusive education.....	197

Секція 8. СТУДЕНТСЬКА НАУКА

Савельєва І.М., Грищук С.М. Гігієнічна характеристика показників якості питної води централізованого водопостачання у Вінницькому регіоні	199
Мосійчук І.В., Грищук С.М. Трудова адаптація інвалідів: підтримка, можливості та виклики	201
Буката А.О., Грищук С.М. Використання статистичних даних для розробки стратегій здорового способу життя	203
Нечаєва Є.О., Вірчик М.В., Кудрявцева Т.О. Вивчення впливу деяких тератогенних чинників на виникнення вроджених вад розвитку у людини.....	205
Ніколаєнко К.О., Трегуб П.О. Антивакцинальний рух як проблема сучасності.....	207
Гасанова Г.Б., Гасанова Н.Б., Трегуб П.О. Основні аспекти біотероризму в Україні.....	209
Молоток В.В., Трегуб П.О. Вплив електронних медичних записів на якість надання медичних послуг	210

Кречківська Л.М., Трегуб П.О.	
Особливості зберігання та транспортування донорської крові в умовах війни ...	211
Овчаренко Н.М., Трегуб П.О.	
Обізнаність молоді щодо методів профілактики онкологічних захворювань	213
Чуніховська Е.С., Трегуб П.О.	
Рівень обізнаності молоді в питанні надання невідкладної допомоги при нападі бронхіальної астми	214
Стромило А.В., Трегуб П.О.	
Проблеми на шляху до раціонального застосування принципів доказової медицини в системі охорони здоров'я	216
Пригожева Т.Д., Фіщук С.М., Трегуб П.О.	
Значення системи «E-Health» для охорони здоров'я	218
Pomohaibo K.G., Hussein Dergham	
Features of the use of a hypocaloric diet as the most effective way to reduce excess body weight	220
Pomohaibo K.G., Hussein Dergham	
General principles of diet therapy used to treat obesity	222
Pomohaibo K.G., Hussein Dergham	
Comparative characteristics of the main types of diet therapy with different methods of construction	224

ОСОБЛИВОСТІ ЗБЕРІГАННЯ ТА ТРАНСПОРТУВАННЯ ДОНОРСЬКОЇ КРОВІ В УМОВАХ ВІЙНИ

*Кречківська Л.М., Трезуб П.О. (керівник роботи)
Харківський національний медичний університет, м. Харків*

Воїни ЗСУ щодня невблаганно борються за незалежність України та свободу українського народу, жертвуючи своїм здоров'ям та життям. У порівнянні з війнами минулого, російсько-українська війна є більш жорстокою й кривавою, що обумовлено появою нових видів смертоносної зброї, розробкою сучасних тактик ведення бою та підступністю ворога, який вдається до порушення правила ведення війни. Особливо важких уражень зазнають військові, під час бою вони часто отримують політравми, наслідком яких є геморагічний шок. Основною ланкою патогенезу геморагічного шоку є зменшення об'єму циркулюючої крові, що виникає внаслідок крововтрати під час кровотечі. Даний стан є особливо небезпечним для життя та вимагає негайного лікування, сутність якого полягає в зупинці кровотечі та переливанні крові і її компонентів [1, с. 99]. Переливання крові (гемотрансфузія) – це медична маніпуляція, під час якої відбувається вливання у кров'яне русло реципієнта крові або її компонентів, отриманих від донора. Таким чином, своєчасна гемотрансфузія може врятувати життя реципієнта завдяки своїм замісним та гемодинамічним ефектам [2, с. 3]. Наразі проводять гемотрансфузію дозволено навіть на догоспітальному етапі надання медичної допомоги, що сприяє якнайшвидшому потраплянню крові до організму пораненого [3]. Однак, війна створює певні перешкоди на шляху надходження крові від донора до реципієнта, тому особливості транспортування крові під час війни потребують більш ретельного розгляду.

В умовах сьогодення переливання крові та її компонентів дозволено проводити вже на догоспітальному етапі надання медичної допомоги, до того ж, виконувати гемотрансфузію відтепер можуть не лише медики з вищою медичною освітою, а й медики чи військовослужбовці, які пройшли відповідні курси з основ трансфузіології [3, 4]. Завдяки даним змінам у законодавстві поранений військовий може отримати необхідну порцію крові прямо у бронемобілі, що евакуює його з поля бою або ж у стабілізаційному пункті. Ці нововведення значно підвищують шанс запобігання смерті від крововтрати.

З метою забезпечення медичних підрозділів достатньою кількістю крові та її компонентів у законодавство України було внесено низку змін, що сприяють налагодженню процесу транспортування крові в умовах воєнного стану. Першочерговою ланкою даного механізму є медичний підрозділ, який назначає особу, відповідальну за замовлення необхідної кількості крові (координатора медичного підрозділу). Координатор медичного підрозділу формує заявку на отримання крові, в якій вказується кількість крові та її компонентів, що відповідає тижневій прогнозованій потребі медичного підрозділу. Заявку на отримання крові передають регіональному координатору. Після чого, регіональний координатор проводить підсумовування інформації, що надійшла йому від різних медичних підрозділів зони його відповідальності, й надсилає узагальнену заяву на отримання крові до координатора системи крові. Координатор системи крові передає дану інформацію до Центру трансплант-координації, який в свою чергу повідомляє допоміжні суб'єкти системи крові про кількість замовлень. Допоміжні суб'єкти системи крові – це ті

організації, що безпосередньо взаємодіють з донорами, тут проводиться забір і заготівля крові з подальшим її транспортуванням до опорних суб'єктів системи крові. Опорні суб'єкти системи крові комплектують певну кількість гемаконів відповідно до узагальненої заявки на кров, після чого координатор системи крові інформує регіонального координатора про час та місце отримання крові та її компонентів. Отримання та подальше транспортування крові до медичних підрозділів здійснюється регіональним координатором. Якщо потреби медичного підрозділу в крові та її компонентах перевищують прогнозовані, то координатор медичного підрозділу самостійно подає заявку на отримання крові до допоміжного тимчасового банку крові чи опорного суб'єкту системи крові, повідомивши про це регіонального координатора [4].

Впродовж усього цього довгого й непростого шляху, від пункту збирання донорської крові до безпосереднього місця гемотрансфузії, повинні виконуватись умови дотримання «холодового ланцюга». «Холодовий ланцюг» – це безперервно працююча система, що забезпечує постійне підтримання оптимального температурного режиму під час зберігання і транспортування крові та її компонентів [5, с. 19]. Для забезпечення належних температурних умов використовується різноманітне обладнання: термоконтейнери та термосумки для транспортування крові; холодильники для зберігання цільної крові та еритроцитів; холодильники, оснащені міксером для перемішування тромбоцитів; морозильні камери для зберігання плазми; термоіндикатори; термометри та інші пристрої для реєстрації температури. Окрім зазначеного оснащення, важливим також є приєднання холодового обладнання до автономного джерела електропостачання та його з'єднання зі стабілізаторами напруги [5, с. 21]. Особливо важко підтримувати «холодовий ланцюг» на етапі евакуації у бронемобілі та у стабілізаційному пункті, бо саме в цих ділянках, найбільш наближених до фронту, відсутнє стабільне енергопостачання, що обумовлює потребу у використанні генераторів та ЕкоФлоу для підтримання постійного температурного режиму в холодильному обладнанні.

Таким чином, вищенаведені особливості зберігання, транспортування та застосування донорської крові в умовах війни мають важливе значення, оскільки вчасно та якісно проведені заходи гемотрансфузії дозволяють не лише зберегти життя пораненому захиснику, але і повернути його в стрій після проведеної реабілітації.

Література:

1. Загальна хірургія : підручник для студ. вищих навч. закладів / за ред. проф.: Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова, В. О. Шідловського. – Вінниця : Нова Книга, 2018. – 376 с.
2. Гемотрансфузія. Визначення груп крові за системами АВ0 та Rh-фактор. Проби на індивідуальну сумісність за системами АВ0 та Rh-фактор, біологічна проба : метод. вказ. до практ. занять та самост. роботи студентів 3-го курсу II та IV мед. фак-тів з дисципліни «Загальна хірургія» / упоряд. В. О. Сипливий, В. В. Доценко, В. О. Курбатов та ін. – Харків : ХНМУ, 2020. – 32 с.
3. Міністерство охорони здоров'я України: Наказ МОЗ України від 11.07.2023 № 1192 «Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Надання медичної допомоги постраждалим з геморагічним шоком на догоспітальному та госпітальному етапах при травмі»». URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-11072022--1192-pro-zatverdzhennja-standartiv-medichnoi-dopomogi-nadannja-medichnoi-dopomogi-postrazhdalim-z-gemoragichnim>

shokom-na-dogospitalnomu-ta-gospitalnomu-etapah-pri-travmi (дата звернення 24.09.2023)

4. Кабінет Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2023 № 681 «Про задоволення потреб сил безпеки та сил оборони у донорській крові та компонентах крові в умовах воєнного стану». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення 22.09.2023)

5. Організація трансфузіологічної допомоги в закладах охорони здоров'я. Керівництво для лікарів – слухачів курсів установ післядипломної освіти / за заг. ред. проф. С. Видиборця., к. мед. н. О. Сергієнка. – Видання друге. – Київ– Вашингтон, 2019. – 260 с.

ОБІЗНАНІСТЬ МОЛОДІ ЩОДО МЕТОДІВ ПРОФІЛАКТИКИ ОНКОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

*Овчаренко Н.М., Трезуб П.О. (керівник роботи)
Харківський національний медичний університет, м. Харків*

Актуальність. Онкологічні хвороби належать до найбільш соціально значущих захворювань. Вони є другою за значимістю причиною смерті в Україні (~203 випадків на 100 тис.). Рівень захворюваності та смертності зростає не лише в Україні, а й в інших країнах Європи [1]. В деяких країнах онкологія вийшла на перше місце, як причина смертності.

Зважаючи на соціальну та економічну значущість, важливо зменшувати фактори ризику та профілакувати розвиток онкологічних захворювань.

Мета. З'ясувати рівень обізнаності серед молоді щодо важливості профілактики та доступних методів.

Методи. Було проведено опитування з використанням Google Forms. В опитуванні взяло участь 135 респондентів. Основна вікова категорія – 17–21 років (78,6 %). Розподіл за статтю: жінки – 78,5 %, чоловіки – 21,5 %.

Результати. Згідно з результатами, більшість респондентів розуміється на різниці між первинною, вторинною та третинною видами профілактики. Також вони продемонстрували добрий рівень обізнаності з факторами, що впливають на розвиток онкологічних захворювань, а саме: паління, вживання алкоголю, раціональне харчування, адекватна фізична активність та рівень стресу [3].

Респонденти відзначили шкідливі звички найбільш впливовими для розвитку новоутворень, проте 60 % вживає алкоголь а 40 % – палить.

Згідно думки опитаних, раціональне харчування помірно впливає на ризики розвитку новоутворень. Також більша частина (60 %) намагається дотримуватися правильного харчування.

41,5 % учасників опитування визнали, що стрес дуже сильно підвищує ризики. Серед усіх респондентів 55,6 % свідомо проводять заходи для зниження рівня стресу. Наприклад, сон, дихальні практики, спорт, приємне хобі. Проте частина опитаних використовують паління та вживання алкоголю, як спосіб боротьби зі стресом.